

Kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvaus vuodelle 2026

Opetus- ja kasvatustalautakunta 28.01.2026 § 5
3948/02.05.00.00/2025

Valmistelija: Varhaiskasvatuksen johtaja Annina Kiiveri
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Suomen Kuntaliitto on antanut suosituksen kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvauksista vuodelle 2026. Kuntaliitto on keskustellut asiasta Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n ja Julkisen alan unioni JAU ry:n kanssa. Kustannuskorvausten tarkistamisessa käytetään kuluttajahintaindeksiä ja sen alaindeksiä 01 Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat.

Vuoden 2026 hinnat korotetaan vuoden 2025 toteutuneen kuluttajahintaindeksin perusteella. Kuluttajahintaindeksi on Tilastokeskuksen julkaisema. Laskennan perusteena käytetään viimeisimpää (marraskuu 2025) tilastokeskuksen julkaisemia toteutuneita indeksejä.

Kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvaus

Omassa kodissaan työskentelevälle kunnalliselle perhepäivähoitajalle korvataan lapsen hoidosta aiheutuneet välittömät kustannukset kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen KVTES (2025-2028) perhepäivähoitajia koskevan liitteen 12 §:n (Perhepäivähoidon kustannuskorvaus) mukaan vähintään Suomen Kuntaliiton kulloinkin voimassa olevan perhepäivähoidon kustannuskorvauksia koskevan suosituksen mukaisesti.

Tässä suosituksessa mainittuja kustannuskorvauksia myöhemmin tarkistettaessa käytetään perusteena elintarvikekustannusten osalta kuluttajahintaindeksin ravintoryhmän alaindeksin ja muiden kustannusten osalta kuluttajahintaindeksin muutosta. Suositusta tarkistetaan kalenterivuositain käyttäen laskennan perusteena viimeisinpää tilastokeskuksen julkaisemia toteutuneita indeksejä.

Omassa kodissaan työskentelevälle kunnalliselle perhepäivähoitajalle hyväksytään tulon hankkimisesta aiheutuneina menoina vähennykseksi työnantajan maksamat kustannusten korvaukset maksetun määräisenä ilman eri selvitystä. Kustannusten korvauksen ulkopuolelle jäävät tulonhankkimiskulut perhepäivähoitaja voi vähentää verotuksessa erillisen selvityksen

perusteella. Jos kunta on kuitenkin korvannut perhepäivähoitajalle jonkin tulonhankkimiskulun normaalin kustannusten korvauksen lisäksi, tällaisesta kulusta ei myönnetä vähennystä.

Suomen Kuntaliitto antaa vuosittain kunnille suosituksen perhepäivähoitajille maksettavasta kustannuskorvauksesta. Tästä huolimatta kuntien tapa maksaa kustannusten korvausta perhepäivähoitajille vaihtelee jonkun verran kunnasta toiseen. Korvaus jakaantuu korvaukseen lapsen ravintokuluista ja korvaukseen muista kuluista. Jos korvaus vastaa perusteeltaan ja määrältään Suomen Kuntaliiton suosituksen mukaista perhepäivähoitajalle ravintokustannuksista maksettavaa korvausta, kustannusten korvauksen saaja voi vähentää verotuksessaan kunnan maksamat kustannusten korvaukset maksetun määräisenä ilman eri selvitystä. Vähennys tehdään ansiotulosta (ei palkkatuloista) (Perhepäivähoitajien menot. Verohallinnon kannanotto 10.1.2025).

Suomen Kuntaliitto suosittelee keskusteltuaan asiasta Kunta- ja hyvinvointialue työnantajat KT:n ja Julkisen alan unioni JAU ry:n kanssa, että kunnallisessa perhepäivähoidossa suoritetaan ajalla 1.1.–31.12.2026 omassa kodissaan työskenteleville perhepäivähoitajille seuraavien yksikköhintojen pohjalta laskettuja kustannuskorvauksia. Korvausten on tarkoitus kattaa hoidosta hoitajalle aiheutuvat todelliset kustannukset. Työnantaja voi halutessaan korottaa suosituksen mukaisia tasoja, mikäli se katsoo kustannuskorvauksen tason olevan riittämätön.

**alle
kouluikäinen/ koululainen**

aamiainen tai
välipala tai
iltapala, €

0,93/1,21

lounas tai
päivällinen, €

2,21/2,87

muu
kustannus,
€/päivä

2,13/2,13

Muun kustannuksen osuus muussa kuin kokopäiväisessä hoidossa lasketaan suhteutettuna päivittäisen hoitoajan ajoittumiseen ja pituuteen.

Muu perhepäivähoito

Kustannuskorvaussuositus ei koske muuta perhepäivähoitoa kuin perhepäivähoitajan omassa kodissaan antamaa varhaiskasvatusta. Verokäytännössä hyväksytty kulukorvausten tulonhankkimisvähennys ilman tositteita koskee vain perhepäivähoitajia. Perheille korvattavista todellisista elintarvikekustannuksista on oltava asianmukaiset selvitykset ja tositteet. Muita kuin elintarvikekustannuksia ei varhaiskasvatuslain mukaan edellytetä perheille korvattaviksi.

Järjestettäessä perhepäivähoitoa saman perheen lapsille heidän omassa kodissaan ei elintarvikekorvausta varhaiskasvatuslain 11 § 2 momentin (540/2018) mukaisesti suoriteta. Sen sijaan elintarvikekorvaus maksetaan ruokailusta vastaavalle perheelle/perheille kaikista hoidossa olevista lapsista silloin, kun kaikki lapset eivät ole saman perheen lapsia.

Hoitajan ruokailusta lapsen kotona tapahtuvassa hoidossa sopivat joko lapsen vanhemmat ja hoitaja tai kunta, vanhemmat ja hoitaja kussakin tapauksessa erikseen.

Ryhmäperhepäivähoidossa ei kustannuskorvauksia suoriteta silloin, kun kunta hankkii toimintaa varten ravinto- ja muut tarvikkeet.

Varhaiskasvatuksessa tarjottavat ateriat

Varhaiskasvatuslain 11 §:n mukaan varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle on järjestettävä lapsen ravitsemustarpeet täyttävä terveellinen ja tarpeellinen ravinto. Ruokailu järjestetään ohjatusti kaikille läsnä oleville lapsille. Kunnan tulee hoitosuhteen alkaessa määritellä varhaiskasvatuksen aikana lapselle tarjottavat ateriat. Lapselle tarjottavien aterioiden määrä riippuu lapsen hoitoajoista. Hoitoaikojen muutokset saattavat edellyttää myös aterioiden määrän tarkistamista.

Kustannuskorvaus hoidossa järjestettävästä tarpeellisesta ravinnosta muodostuu siten, että edellä mainituista yksikköhinnoista kootaan lapsen hoitoajan pituudesta ja ajoittumisesta riippuen korvaus niistä aterioista, jotka hoitosopimuksessa on todettu.

Koululaiset

Koululaisten ravinnontarpeen on laskettu olevan keskimäärin 30 % suurempi verrattuna 4-vuotiaan lapsen ravinnon tarpeeseen. Tämä

on otettu huomioon ravinnon osalta koululaisille järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannuskorvaussuosituksessa.

Erityisruokavaliot

Erityisruokavalio järjestetään lapselle terveydellisistä ja varhaiskasvatuslain 11 §:stä johtuvista syistä. Hoitosopimuksessa määritellään erityisruokavalioiden tarve ja toteuttaminen. Samalla arvioidaan, aiheuttaako erityisruokavalio lisäkustannuksia hoidon järjestämisessä. Tavallisimpien erityisruokavalioiden ollessa kysymyksessä lisätään siitä aiheutuvina kustannuksina enintään 30 % tavallisen ruokavalion aiheuttamiin kustannuksiin.

Valtion ravitsemusneuvottelukunnan 2018 julkaiseman ”terveyttä ja iloa ruuasta - varhaiskasvatuksen ruokailusuositus” -mukaan terveydellisistä syistä erityisruokavaliota noudattavalle tai erityistarpeiselle lapselle tarjotaan varhaiskasvatuksessa sopivaa ja turvallista ruokaa. Erityisruokavaliot, joissa ruokavalio on osa sairauden hoitoa, edellyttävät hoitavan lääkärin todistusta.

Käytännön toteuttamisessa apuna on tarvittaessa ravitsemusterapeutin laatima yksilöllinen ohjeistus. Diabetesta sairastava lapsi ei tarvitse erityisruokavaliota, vaan hänelle sopii tavanomainen varhaiskasvatuksessa tarjottava ruoka.

Lisäksi kansallisen allergiaohjelman 2008–2018, Päivähoidon allergiaohje –työryhmän laatiman Allerginen lapsi päivähoidossa - ohjeen mukaan pääsääntö on, että allerginen lapsi syö päivähoidossa samaa ruokaa kuin muut lapset, jollei allergiaruokavalion välttämättömyydestä ole lääkärinlausuntoa.

Erityisruokavalioita korvattaessa kustannuskorvauksissa otetaan huomioon vain raaka-aineiden lisäkustannukset. Tehtyjen kustannuslaskelmien mukaan tavallisimpien erityisruokavalioiden osalta kustannuskorvauksia voisi korottaa seuraavasti:

	%
vähälaktoosinen ruokavalio	5
laktoositon	0–10
gluteeniton (keliakia)	30
maidoton	0–15
vilja-allergia	5–30

Korotusprosentti vaihtelee sen mukaan, kuinka tiukasta dieetistä on kyse ja mitä tuotteita käytetään korvaavina tuotteina.

Kustannuksiltaan kalliiden ruokavalioiden, esim. keliakia tai usean eri sairauden aiheuttama erityisruokavalio, osalta lisäkustannukset tulisi määritellä tapauskohtaisesti todellisten menojen mukaisina. Lisäkustannuksista tulee antaa verottajalle erillisselvitys. Tällöin ruokavalion tulee olla hoitavan lääkärin ja/tai ravitsemusasiantuntijan määrittelemä.

Kuntaliitto suosittelee, että niissä tapauksissa, joissa perhepäivähoitoryhmässä jollakin lapsella on vähälaktoosinen ruokavalio, kustannuskorvaukset maksettaisiin siten, että perhepäivähoitajan työn säästämiseksi kaikille lapsille voitaisiin valmistaa vähälaktoosinen ateria.

Varhaiskasvatuslain 11 § 2 momentin mukaan kustannuskorvaus ei koske kliinisiä ravintovalmisteita tai niihin verrattavia tuotteita (esim. äidinmaidonvalmiste tai lehmänmaitoa korvaavat valmisteet), jotka korvataan sairausvakuutuslain (1224/2004) nojalla.

Muut kustannukset

Kustannuskorvaussuosituksen muita kustannuksia koskeva osuus sisältää korvauksen muista kuin ravintoaineista aiheutuvista tavanomaisista menoista kuten huoneiston käytöstä, sähköstä, vedestä, lämmöstä, askartelutarvikkeista ja leikkivälineistä, lapsen hoitoon liittyvistä puheluista yms. menoista.

Korvaus ei sisällä työvaatetusta eikä erityishankintoja, kuten huoneiston saneerausta esimerkiksi hoitolapsen allergisuuden vuoksi, lasten tarvikkeiden säilytystilojen, kaksosten rattaiden, syöttötuolien ym. hankkimisesta tai korjaamisesta aiheutuvia tai muita vastaavia menoja. Korvaus ei sisällä myöskään perhepäivähoidosta mahdollisesti aiheutuvia tiemaksujen korotuksia eikä piharakenteiden, esimerkiksi aitojen tai turvaporrttien hankkimista tai kunnostamista eikä esimerkiksi hiekkalaatikon hiekan vaihtoa, kuten ei perhepäivähoitajien ammattikirjallisuutta tai tietotekniikan hankintoja. Tällaiset tulonhankkimiskulut perhepäivähoitajan tulee esittää tositteiden perusteella verotuksessa vähennettäviksi.

Lapsen päivähoitoa on viime vuosina kehitetty siten, että perhepäivähoito ja päiväkodit toimivat yhdessä tukien ja täydentäen toistensa palveluja.

Kuntaliitto suosittelee, että

- perhepäivähoidossa käytetään mahdollisuuksien mukaan päiväkotien kanssa yhteisiä toimintavälineitä ja/tai
- kunta järjestää leikkivälineiden lainausta.

Kunta voi lisäksi järjestää varhaiskasvatuslain mukaisten tavoitteiden toteuttamiseksi kulttuuripalveluja ja muita lapsia kehittäviä osallistumismuotoja kuten retkiä, matkoja ja tutustumiskäyntejä. Näiden muiden toimintojen aiheuttamien kustannusten suorittamisesta tai korvaamisesta kunta päättää paikallisten olosuhteiden mukaan.

Esittelijä:	Opetustoimenjohtaja Arja Kitola
Päätösehdotus:	Opetus- ja kasvatustalokunta päättää, että kunnallisessa perhepäivähoidossa maksetaan vuonna 2026 kustannuskorvaukset Suomen Kuntaliiton suosituksen (Yleiskirje 12/2025) mukaisesti.
Päätös:	Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Jäsen Jari Lahikainen palasi kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 18.17.
